

Asia

CIRR-koron uudistaminen

Kokous

Vientiluottotyöryhmä

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Asiaa on käsitelty Euroopan neuvoston alaisessa vientiluottotyöryhmän kokouksissa kesäkuusta 2014 lähtien.

Vientiluottotyöryhmän hyväksynnän jälkeen asia on etenemässä Coreperin kautta neuvostoon hyväksyttäväksi.

Suomessa asiaa on käsitelty työ- ja elinkeinoministeriön johtamassa työryhmässä, jossa jäseninä ovat Finnvera Oyj:n, ulkoministeriön ja valtiovarainministeriön edustajat.

Lisäksi asiaa on käsitelty kirjallisessa menettelyssä ulkoministeriön alaisessa kauppapoliittisessa jaostossa marraskuussa 2019. Jaostolla ei ollut huomioita e-kirjeeseen.

Suomen kanta Taustaa

Suomen julkisesti tuettu vienninrahoitusjärjestelmä perustuu OECD:n vientiluottojärjestelyyn, jossa määrätään julkisesti tuettujen vientiluottojen ja vientitakuiden vähimmäisehdoista. Suomessa julkisesti tuettu vienninrahoitus koskee Finnvera Oyj:n myöntämiä vientitakuita ja Suomen Vientiluotto Oy:n myöntämiä vienti- ja alusluottoja sekä korontasausta.

Julkisesti tuettuja vientiluottoja koskeva OECD:n vientiluottojärjestely on EU:n, Yhdysvaltojen, Kanadan, Japanin, Korean, Norjan, Sveitsin, Australian ja Uuden-Seelannin välinen herrasmiehsopimus, jonka tavoite on luoda kehys julkisesti tuettujen vientiluottojen asianmukaiselle käytölle. Vientiluottojärjestelyn avulla pyritään edistämään julkisen tuen tasapuolisia toimintaedellytyksiä tukemalla viejien välistä kilpailua siten, että kilpailu perustuisi tavaroiden ja palveluiden laatuun ja hintaan eikä mahdollisimman edullisiin, julkisesti tuettuihin rahoitusehtoihin (level playing field-käsite).

Vientiluottojärjestelyä muutetaan säännöllisesti kansainvälisten rahoitustekniikoiden kehityksen perusteella ja sikäli kuin on tarvetta kehittää erityissääntöjä tiettyjen teollisuudenalojen vienninrahoitusta varten. Kysymys on siis julkisen vientiluottorahoitusjärjestelmän jatkuvasta kehitysprosessista.

Kanta

Suomi on Euroopan unionin jäsenmaana ollut mukana neuvottelemassa muutoksista Euroopan neuvoston vientiluottotyöryhmässä ja Pariisissa OECD:n Participant-työryhmässä. Suomi on neuvotteluissa kannattanut OECD:n vientiluottojärjestelyyn tehtäviä sellaisia vientihankkeiden rahoitusta koskevia muutosesityksiä, jotka muuttavat CIRR-järjestelmän korkoehtoja lähemmäksi markkinahintaisen rahoituksen ehtoja. Kiinteä CIRR-korko (Commercial Interest Reference Rate) määräytyy nykyisin valtion liikkeelle laskemien joukkovelkakirjalainojen tuoton, johon lisätään 100 peruspistettä, perusteella.

Suomi kannattaa CIRR-koron rakenteellista muuttamista siten, että korko heijastaa nykyistä paremmin markkinakorkotasoa, kun yksi koron määräytymisperusteista on swap spread –elementti. Lisäksi koron määräytymisessä otetaan huomioon lainojen maturiteetti siten, että lainojen, joiden takaisinmaksuaika on pitkä, marginaali on korkeampi kuin sellaisten lainojen, joiden takaisinmaksuaika on lyhyt.

Suomi kannattaa CIRR-koron operationaalista muuttamisesta siten, että CIRR-korkoa voidaan hakemuksen mukaan tarjota (jäljempänä tarjousaika) enintään 12 kuukaudeksi ottaen ja että tarjousajalta on maksettava lisämarginaali, jonka suuruus on enintään kuuden kuukauden osalta 20 peruspistettä lisättynä CIRR-koron päälle ja enintään 12 kuukauden tarjousajan osalta 44 peruspistettä lisättynä CIRR-koron päälle. Lisäksi Suomi kannattaa järjestelmän yksinkertaistamista siten, että korko lukitaan luottosopimuksen tekopäivänä. Suomi kannattaa myös sitä, että luottosopimuksen tekemisen jälkeen on luoton myöntäjänä olevan takuulaitoksen perittävä luotonvarausprovisio, jonka suuruus tulee olla samalla tasolla kuin mitä yksityiset pankit perivät, kun sellainen informaatio on saatavilla.

Uudistusta ei sovelleta laivoja koskevaan alasopimukseen, mitä voidaan pitää ongelmallisena. Suomi on esittänyt, että WP 6:n alaisen Informal Expert Group:in työskentely tulee käynnistää ja sen tehtävänä olisi aloittaa neuvottelut laivoja koskevan alasopimukseen sovellettavista CIRR-koroista.

Suomi on tehnyt neuvottelujen kuluessa useita esityksiä, kuten esityksen siitä, että CIRR-korko ja marginaali tulisi määrätä sitovaksi luottosopimuksen hetkellä ja että CIRR-koron päälle tulee aina lisätä marginaali tarjousajalta. Lisäksi Suomi on esittänyt luotonvarauspalkkion perimistä luottosopimuksesta lukien siten, että se määräytyy markkinakäytännön mukaisesti. Suomi on myös osallistunut CIRR:n rakenteellisen uudistuksen laatimiseen yhdessä muiden maiden kanssa. Suomen esitykset ovat saaneet kannatusta ja vaikuttaneet lopputuloksen syntymiseen.

Pääasiallinen sisältö

Yleistä

OECD:n vientiluottojärjestely on saatettu EU:n jäsenmaita sitovaksi lainsäädännöksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1233/2011. OECD:n vientiluottojärjestelyn teksti sisältyy kyseisen asetuksen liitteeseen II. Asetuksen (EU) N:o 1233/2011 2 artiklan nojalla komission on hyväksyttävä delegoituja säädöksiä kyseisen asetuksen liitteen II muuttamiseksi, kun vientiluottojärjestelyn osallistujat ovat sopineet OECD:n vientiluottojärjestelyn muuttamisesta.

Komissio on käyttänyt tätä siirrettyä säädösvaltaa aikaisemmin kolme kertaa. Ensimmäisen kerran komissio on hyväksynyt 14 maaliskuuta 2013 delegoidun asetuksen (EU) N:o 727/2013, jolla saatettiin OECD:n vientiluottojärjestelyn syyskuussa 2012 voimassa ollut teksti osaksi EU:n lainsäädäntöä.

Toisen kerran asetusta (EU) N:o 1233/2011 on muutettu komission 29 syyskuuta 2015 hyväksymällä delegoidulla asetuksella (EU) 2016/155, jolla saatettiin voimaan vientiluottojärjestelyn sisältö sellaisena kuin se on ollut 15.1.2015.

Kolmannen kerran OECD:n vientiluottojärjestelyyn on hyväksytty muutoksia, kun komissio on antanut delegoidun asetuksen (EU) 2018/179. Asetuksella on saatettu voimaan OECD:n vientiluottojärjestely osaksi unionin lainsäädäntöä sellaisena kuin se on ollut 1.2.2017.

Vientiluottojärjestelyyn tehdyillä muutoksilla ei ole vaikutusta eduskunnan lainsäädäntövaltaan. Muutos tullessaan voimaan edellyttää eräitä muutoksia työ- ja elinkeinoministeriön asetukseen. Muilta osin muutokset vaikuttavat niihin ehtoihin, jotka Finnvera Oyj:n ja Suomen Vientituotto Oy:n tulee ottaa huomioon vienninrahoitusta koskevassa päätöksenteossaan.

Ehdotuksen yksityiskohtia

Ehdotetut muutokset koskevat sekä CIRR-koron operationaalista että rakenteellista osaa. Keskeiset neuvottelukysymykset CIRR-koron operationaalisesta uudistuksesta koskevat lukitusajan enimmäispituutta, siitä perittävää korkomarginaalia ja luotonvarauspalkkion (commitment fee) määrittämisen aikaa ja sen suuruutta. CIRR-koron rakenteellisen uudistuksen osalta keskeisiä neuvottelukysymyksiä ovat CIRR-koron marginaalin suuruus ja siihen vaikuttavien parametrien määrittely, yksinkertaisen laskentamallin soveltaminen kaikkiin rahoitettaviin transaktioihin riippumatta takaisinmaksuprofilista ja lainojen nostoajan ja takaisinmaksuajan huomioon ottaminen koron määräytymisessä (forward start-tekijä).

OECD:n teknisen työryhmän (TEP) puheenjohtaja on antanut kaksi kompromissiehdotusta CIRR-korkojärjestelmän uudistamisesta 11 joulukuuta 2018 ja 25 huhtikuuta 2019. Esitysten perusteella kesäkuussa 2019 OECD:n Participant-ryhmä hyväksyi uudistuksen periaatteet. Hyväksymisen perusteella OECD:n vientiluottotyöryhmien sihteeristö on laatinut 30.7.2019 päivätyn artiklakohtaisen

ehdotuksen, jota käsitellään seuraavan kerran marraskuussa 2019 pidettävässä OECD:n Participant-ryhmän kokouksessa.

Joulukuun 11 päivänä 2018 annetun kompromissiehdotuksen mukaan kiinteän CIRR-korkoa koskevan tarjousajan maksimipituus olisi 12 kuukautta ennen luotonsaajan sitoutumista. CIRR-koron päälle määrättäisiin marginaali, jonka suuruus enintään kuuden kuukauden lukitusajan osalta olisi 20 peruspistettä ja enintään 12 kuukauden tarjousajan osalta 50 peruspistettä. Vientitakuulaitoksilla, jotka myöntävät CIRR-luottoja, olisi velvoite periä varauspalkkio viimeistään 30 päivän kuluessa luottosopimuksen laatimisesta. Luottoon tulisi sitoutua luottosopimuksen tekemisen ajankohtana, eikä nykykäytännön mukaiset optionaalisuudet CIRR-koron suhteen olisi mahdollisia. Sen jälkeen tulisi periä luotonvarausprovisio luoton nostoajankohtaan saakka. Jos CIRR-korkoinen luotto puretaan vapaaehtoisesti ennen erääntymistä, on maksettava purkukulut.

Rakenneuudistuksen osalta CIRR-korko perustuisi, kuten nykyisin, valtion liikkeelle laskemien velkakirjojen tuottoon. Sen päälle lisättäisiin marginaali, joka perustuisi viiden vuoden swap-spread –arvoon. Se kuvaa swap-korkojen erotusta valtion liikkeelle laskemien velkakirjojen tuottoon. Valtion velkakirjoista otettaisiin huomioon 3–10 vuoden maturiteetin velkakirjat. Marginaali määräytyisi siten, että valtion velkakirjojen tuottoon lisätään 80 peruspistettä ja siihen lisätään puolet swap spread:in arvosta. Marginaali määriteltäisiin neljä kertaa vuodessa. CIRR-koron minimitaso olisi 15 peruspistettä, jotta vältettäisiin negatiivinen CIRR-korko. Marginaalin vaihteluväli olisi 70–130 peruspistettä. Korko laskettaisiin kuukausittain valtion velkakirjatuoton perusteella. Marginaali määriteltäisiin neljännesvuosittain.

Rakenteellista uudistusta koskeva ehdotus on perustunut Suomen, Ranskan, Hollannin, Ruotsin ja Yhdysvaltojen marraskuun 2018 OECD-kokoukseen tekemään ehdotukseen.

Lopullisen 25 huhtikuuta 2019 annetun kompromissiehdotuksen mukaan tarjousajan maksimipituus olisi 12 kuukautta ennen luotonsaajan sitoutumista ja marginaali olisi aikaisempaa ehdotusta alhaisempi, kun tarjousaika on 7–12 kuukautta. Lisämarginaali olisi enintään 44 peruspistettä, jos tarjousaika on yksi vuosi. Vientitakuulaitoksilla, jotka myöntävät CIRR-luottoja, olisi velvoite periä varauspalkkio, jonka suuruus perustuisi kaupalliseen markkinakäytäntöön, jos tieto on käytettävissä.

Rakenteellisen uudistuksen osalta uusi ehdotus on pitkälti aikaisemman ehdotuksen mukainen. Valtion joukkovelkakirjojen maturiteetteihin liittyvän valinnan määräytymistä on tilanteessa, jossa velkakirjalainojen takaisinmaksu on säännöllinen, on yksinkertaistettu. CIRR-koron päälle lisättävän marginaalin vaihteluväli olisi hieman vähäisempi, 80–120 peruspistettä.

CIRR-korkoja koskevien ehdotusten tarkoituksena on ollut, että ne eivät ole koskeneet OECD:n vientiluottojärjestelyn alaista laivoja koskevaa alasopimusta. OECD:n sihteeristö on kesäkuun kokousta varten tehnyt ehdotuksen siitä, mitä korkomääräyksiä sovelletaan laivoihin. Ehdotuksen mukaan laivojen vientiluottojen osalta nykyiset CIRR-korkomääräykset otettaisiin erilliseen vientiluottojärjestelyn liitteeseen A. Uudistuksen mukaiset korkosäännökset otettaisiin uuteen liitteeseen B. Kesäkuussa

2019 hyväksytyn periaatepäätöksen lisäksi hyväksyttiin sihteeristön esitys laivoihin sovellettavista CIRR-koroista.

Hyväksytyn periaatepäätöksen mukaisesti OECD:n vienninluottoryhmän sihteeristö on tehnyt 30.7.2019 ehdotuksen OECD:n vientiluottojärjestelyn muuttamisesta. Ehdotuksen mukaan muutos toteutetaan kolmessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa nykyiset CIRR-korot kootaan yhteen liitteeseen A. Sen jälkeen toisessa vaiheessa liitteeseen B otetaan hyväksytyn periaatepäätöksen mukaisesti uudistetut CIRR-korkoa koskevat säännökset. Kolmannessa vaiheessa liite B hyväksytään osaksi vientiluottojärjestelyä siinä vaiheessa, kun uudistukset tulevat voimaan eli 1 kesäkuuta 2021 mennessä.

Teknisesti uudistus ehdotetaan toteutettavaksi siten, että vientiluottojärjestelyn artiklaan 16, 20 ja 40 otettaisiin viittaukset liitteeseen A. Uuteen liitteeseen B sisällytettäisiin uudet CIRR-korkoa koskevat määräykset. Lisäksi vientiluottojärjestelyn XV liitteeseen otettaisiin liitteen B edellyttämät uudet määrittelyt. Niitä ovat rahoitussopimuksen tekemispäivä (Date of Financial Contract), lukituspäivä (Date of Quote), tarjousaika (pitoaika, Holding Period) ja korkojen kertymisaika (Interest Accrual Period).

Lukituspäivällä tarkoitetaan sitä päivää, jolloin CIRR-korko ja siihen lisättävä marginaali määritetään saadun hakemuksen perusteella. Samasta päivästä alkaa tarjousaika. Tarjousaika tarkoittaa lukitun CIRR-koron ja marginaalin voimassaoloaikaa, jona aikana kokonaiskorko ei muutu. Se voi olla enimmillään 12 kuukautta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Komissio hyväksyy delegoituja säädöksiä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1233/2011 liitteen II muuttamiseksi vientiluottojärjestelyyn osallistujien sopimien muutosten seurauksena kyseisen asetuksen 2 artiklan nojalla.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

Suomessa asiaa on käsitelty työ- ja elinkeinoministeriön johtamassa työryhmässä, jossa jäsenenä ovat Finnvera Oyj:n, ulkoministeriön ja valtiovarainministeriön edustajat. Lisäksi asiaa on käsitelty kirjallisessa menettelyssä ulkoministeriön alaisessa kauppapoliittisessa jaostossa marraskuussa 2019. Jaostolla ei ollut huomioita e-kirjeeseen.

Eduskuntakäsittely

Asiasta annetaan E-kirje eduskunnalle.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ehdotus ei edellytä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. Ehdotuksella ei ole suoria vaikutuksia Ahvenanmaan asemaan.

Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä on välittömiä taloudellisia vaikutuksia. Esitys lähentää CIRR-korkoja markkinaehtoisin korkoihin, kun CIRR-koron suuruuteen vaikuttaa swap spread -arvo. Lisäksi koron määräytymisessä otetaan huomioon lainojen maturiteetti siten, että lainojen, joiden takaisinmaksuaika on pitkä, marginaali on korkeampi kuin sellaisten lainojen, joiden takaisinmaksuaika on lyhyt. Markkinaehtoisuutta lisää myös se, että lukitusajalta peritään lisämarginaali. Samaan suuntaan vaikuttaa myös se, että luottosopimuksen tekemisen jälkeen on perittävä markkinakäytännön mukainen luotonvarausprovisio.

CIRR-korkojen rakenteellisen uudistuksen tavoitteena on ollut, että korkotaso ei keskimäärin nousisi nykyisestä. Korkojen määrittelystä seuraa kuitenkin, että lyhyen takaisinmaksuajan lainojen korot laskisivat nykyisestä, kun taas pitkän takaisinmaksuajan lainojen korot nousisivat nykyisestä. Lukitusajan marginaalin voidaan arvioida nostavan CIRR-korkoja nykyiseen korkotasoon verrattuna. Luotonvarausprovisio pakollinen periminen lisää luoton kustannuksia niiden maiden järjestelmissä, joissa sitä ei ole peritty. Suomen järjestelmässä luotonvarausprovisio on peritty velalliselta, joten uudistus lisäsi Suomen järjestelmän kilpailukykyä.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asian julkisuutta ei ole rajattu.

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

hallitusneuvos Kari Parkkonen, työ- ja elinkeinoministeriö, kari.parkkonen@tem.fi,
+358 29 506 4938

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat	vientiluotot
Hoitaa	TEM
Tiedoksi	EUE, UM, VNK, YM
